ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №3(45) 2026
Bulletin of Science and Education

УДК: 81’42:81-139

https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3(45)-761-774

Зарівна Оксана Тимофіївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ, https://orcid.org/0000-0002-9821-4482

Білорусцева Тетяна Миколаївна старший викладач кафедри журналістики, медіалінгвістики та української наукової мови, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Київ, https://orcid.org/0009-0007-8843-9323

РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЯК СИНТЕЗ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА РЕДАКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ІЗ ТЕХНІЧНОЮ ТЕРМІНОЛОГІЄЮ)

Анотація. У статті розглянуто редагування перекладного тексту як інтегративний процес, що поєднує лінгвістичний аналіз і редакторську майстерність. Актуальність дослідження зумовлена зростанням обсягів перекладних матеріалів у науковій, технічній, медійній та видавничій комунікації, а також необхідністю забезпечення їхньої комунікативної ефективності для цільової аудиторії. Наголошено, що навіть якісний переклад не завжди гарантує відповідність тексту нормам мови перекладу, жанровим вимогам і прагматичним завданням комунікації, що актуалізує роль редакторського опрацювання. Метою статті є обґрунтування інтегративного характеру редагування перекладу як синтезу лінгвістичного аналізу та редакторських стратегій. У роботі проаналізовано теоретичні підходи до проблеми редагування перекладних текстів, зокрема технічного спрямування у сучасному перекладознавстві та редакторській практиці, а також окреслено основні типи редакторських втручань у переклад. Показано, що редактор виконує функцію посередника між перекладачем і читачем, забезпечуючи семантичну точність, стилістичну цілісність і прагматичну адекватність тексту. На прикладах фрагментів англомовних текстів продемонстровано механізми редакторського опрацювання перекладу: усунення лексичних кальок, подолання синтаксичної інтерференції, стилістичне вирівнювання та прагматичну адаптацію. Запропоновано модель редагування перекладу, що ґрунтується на поєднанні

лінгвістичного, комунікативно-функціонального та редакторського підходів. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні редагування перекладу як окремого етапу міжмовної комунікації та у визначенні основних напрямів редакторської інтервенції в перекладний текст. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання в підготовці перекладачів і редакторів, у курсах редагування перекладних текстів, а також у видавничій і медійній практиці.

Ключові слова: редагування перекладу, англомовний текст, лінгвістичний аналіз, редакторська майстерність, міжмовна комунікація.

Oksana Zarivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Technical English № 2 National Technical University of Ukraine“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”, Kyiv, orcid.org/0000-0002-9821-4482

Tatiana Belorustseva Senior Lecturer of the Department of Journalism, Media Linguistics, and Ukrainian Scientific Language Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, https://orcid.org/0009-0007-8843-9323

TRANSLATION EDITING AS A SYNTHESIS OF LINGUISTIC ANALYSIS AND EDITORIAL SKILL (USING ENGLISH-LANGUAGE TEXTS CONTAINING TECHNICAL TERMINOLOGY AS AN EXAMPLE)

Abstract. This article examines the editing of translated texts as an integrative process that combines linguistic analysis and editorial expertise. The relevance of this study stems from the growing volume of translated materials in academic, media, and publishing communication, as well as the need to ensure their communicative effectiveness for the target audience.

It is emphasized that even a high-quality translation does not always guarantee the text’s compliance with the norms of the target language, genre requirements, and the pragmatic goals of communication, which highlights the importance of editorial processing. The aim of the article is to substantiate the integrative nature of translation editing as a synthesis of linguistic analysis and editorial strategies. The paper analyzes theoretical approaches to the problem of editing translated texts in contemporary translation studies and editorial practice, and outlines the main types of editorial interventions in translation. It is shown that the editor acts as an intermediary between the translator and the reader, ensuring the semantic accuracy, stylistic integrity, and pragmatic adequacy of the text.

Using examples of excerpts from English-language texts, this study demonstrates the mechanisms of translation editing: the elimination of lexical calques, the resolution of syntactic interference, stylistic alignment, and pragmatic adaptation. A model for editing translations is proposed, based on a combination of linguistic, communicative-functional, and editorial approaches. The scientific novelty of the study lies in justifying translation editing as a separate stage of cross-linguistic communication and in identifying the main directions of editorial intervention in the translated text. The practical significance of the results lies in their potential application in the training of translators and editors, in courses on editing translated texts, as well as in publishing and media practice.

Keywords: translation editing, English-language text, linguistic analysis, editorial skills, cross-linguistic communication.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному просторі перекладні тексти посідають важливе місце у науковій, медійній та видавничій комунікації. Глобалізація інформаційних потоків, активний обмін знаннями між різними мовними та культурними середовищами, а також зростання ролі англійської мови як мови міжнародної комунікації спричиняють постійне збільшення обсягів перекладних матеріалів. Водночас практика роботи з такими текстами засвідчує, що навіть якісний переклад не завжди гарантує належний рівень комунікативної ефективності тексту для цільової аудиторії. Саме тому особливого значення набуває редакторська фаза роботи з перекладом, яка забезпечує його стилістичну, логічну та прагматичну адаптацію до норм і традицій мови перекладу.

Попри значну кількість досліджень у галузі перекладознавства, питання редакторського опрацювання перекладних текстів і досі не отримало достатнього теоретичного осмислення. У наукових працях основна увага зосереджується переважно на перекладацьких стратегіях, тоді як роль редактора у формуванні фінальної якості перекладного тексту часто залишається поза межами спеціального аналізу. Натомість у видавничій і медійній практиці саме редактор виступає ключовою фігурою, яка забезпечує відповідність перекладного матеріалу мовним нормам, жанровим вимогам і комунікативним завданням тексту. У цьому контексті редагування перекладу доцільно розглядати не лише як технічне виправлення мовних недоліків, а як складний інтелектуальний процес інтерпретації тексту, що поєднує лінгвістичний аналіз, культурну адаптацію та редакторську стратегію. Такий підхід дозволяє трактувати редакторське опрацювання перекладних матеріалів як окремий етап міжмовної комунікації, спрямований на забезпечення адекватності, зрозумілості та функціональної ефективності тексту в новому мовному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Із зазначеного випливає необхідність акцентування на редакторській ролі у формуванні комунікативної ефективності перекладних текстів. Адже цей напрям досліджень у перекладознавстві розроблений недостатньо, попри значну практичну вагу редакторського опрацювання перекладних текстів. Наприклад, Н. Воєвутко підкреслює, що редагування перекладів є складною професійною діяльністю, яка потребує не лише лінгвістичних знань, а й глибокого розуміння перекладацького процесу та видавничої практики [5]. В. Шайд вважає, що сучасний переклад є комплексною діяльністю, що поєднує лінгвістичний аналіз тексту, врахування стилістичних і жанрових особливостей та культурних контекстів, а якість перекладу часто залежить від додаткового редагування, де редактор виконує функцію другого рівня контролю, поєднуючи аналітичні та творчі навички [13]. Про те, що перекладачеві потрібні додаткові знання, які підвищують точність і впевненість у перекладі термінів говорить Д. Котляров [8]. Ю. Чернова також підкреслює, що **успішна перекладацька діяльність вимагає не лише знання мов, але й розуміння традицій професійної школи та практичних навичок**, що прямо співзвучно з ідеєю про необхідність **комплексного підходу (лінгвістичного аналізу разом із професійною майстерністю)** у редагуванні та підготовці перекладацьких текстів [12]. Погоджуємося цілком, адже, редактор виступає посередником між перекладачем і читачем, удосконалюючи переклад відповідно до його комунікативної мети та культурного контексту – на цьому наголошує також і Я. Бойко, зазначаючи, що редагування перекладеного тексту є важливим етапом міжмовної комунікації, спрямованим на забезпечення точності, зрозумілості та відповідності тексту нормам мови перекладу [3]. Т. Ткачук і О. Мацера аналізують англомовні тексти й досліджують, як переклад виступає засобом передачі культурних значень і впливає на формування уявлень про англомовну культуру в українському контексті [10]. Зовсім інший напрям – інтерференція, буквалізм і буквальний переклад – у праці К. Безпалова та О. Коваленко, які розкривають сутність інтерференції як явища перенесення мовних елементів з однієї системи в іншу в процесі контакту мов, розглядають природу буквалізму як одного з проявів такого перенесення і окреслюють **відмінності між буквальним перекладом і перекладацькими помилками, зумовленими інтерференцією мовних систем**. Основна увага зосереджена на точному визначенні та розмежуванні цих категорій у теоретичній перспективі перекладознавствам [1]. Проблему неперекладності та причини її виникнення в міжмовній інтерпретації розглядають А. Бучумаш та І. Дерік [4]. Релевантною для нашої статті виявилася публікація О. Хмельовської на ресурсі Читомо – це інтерв'ю з

перекладачем Дмитром Чистяком, в якому він констатує, що «на жаль, багато перекладів мертвотні», та підкреслює важливість **редагування як ключового етапу**, який дозволяє уникнути «мертвотності» перекладу – коли текст буквальний, позбавлений живого стилю та адекватного відтворення оригіналу [11]. Часто такий стан тексту пов'язаний з використанням штучного інтелекту, цю проблему в перекладанні досліджують: Н. Войцехівсьа та співавтори [6] – про тексти фахового спрямування, В. Богуцький та співавтори [2] – про етичні виклики. Перкладачка Ганна Лелів у розмові з А. Ящук ділиться **конкретними особливостями і порадами про роботу редактора з перекладом** [15]. Які навички потрібні, щоб ефективно перекладати англійські тексти, враховуючи контекст, граматику, ідіоми, інструменти перекладу та інші практичні аспекти – знаходимо в публікації О. Куліш [9]; О. Шеремет навчає, яким має бути фахівець, щоб стати перекладачем книжок [14]; про поради для книжкового перекладу говорить І. Костюк, вони не тільки описують **емпіричний досвід**, а й показують, що книжковий переклад – це **думання, глибока робота з мовою та постійне навчання**, а не просто механічний переклад речень [7]. Детальніше міркування дослідників розглянемо в контексті нашого дослідження.

Метою статті є обґрунтування інтегративного характеру редагування перекладу як синтезу лінгвістичного аналізу та редакторської майстерності та демонстрація цього синтезу на прикладі опрацювання англомовних текстів. Особлива увага приділяється аналізу типових редакторських втручань, що дозволяє простежити усунення лексичних кальок, синтаксичної інтерференції, стилістичних дисбалансів та прагматичних неточностей.

Виокремлення завдань дозволяє зрозуміти наукову новизну дослідження:

1. Обґрунтувати інтегративний підхід до редагування перекладу як поєднання лінгвістичного аналізу та редакторських стратегій.
2. Розробити модель редагування перекладного тексту з урахуванням семантики, калькування, інтерференції структур і термінології.
3. Визначити основні типи редакторських втручань та показати їх роль у міжмовній комунікації.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів для підготовки перекладачів і редакторів, у курсах редагування перекладних текстів та у видавничій практиці.

Виклад основного матеріалу. Концепт дослідження побудовано навколо ідеї **поєднання двох професійних площин – перекладознавчої (лінгвістичної) та редакторської**. Адже, редагування перекладу – це не лише технічне виправлення тексту, а **інтелектуальна інтерпретаційна**

діяльність, яка поєднує мовний аналіз, культурну адаптацію і редакторську стратегію.

Проблемне поле охоплює такі ідеї: 1) зростання обсягів перекладних текстів у медіа, науковій та видавничій сферах; 2) **якісний переклад не гарантує якісного тексту для цільової аудиторії** без професійного редагування; 3) недостатня увага до **редакторської фази перекладу** у перекладознавчих дослідженнях.

Отже **– редагування перекладу є окремим етапом комунікативної адаптації тексту**, що потребує синтезу лінгвістичного аналізу та редакторської майстерності.

Робота з перекладом сьогодні надзвичайно актуальна. Але також має ряд проблемних акцентів. Наведемо міркування В. **Шайдта, з яким цілком погоджуємося:**

1. **Переклад як комплексна діяльність** – це не просто перенесення слів з однієї мови в іншу, а **синтез лінгвістичних знань і творчого підходу**, що включає аналіз стилю, семантики і жанрових особливостей тексту. Це безпосередньо співзвучно з роллю редактора, який має враховувати всі ці аспекти.

2. **Проблеми якості перекладу та стандартизації. Якість перекладу часто залежить від додаткового редагування**, адже перекладач може не помітити нюансів мови чи контексту. Редактор тут виступає як другий рівень контролю, що поєднує лінгвістичний аналіз і майстерність стилістичного оформлення.

3. **Необхідність підготовки професійних перекладачів і редакторів, адже сучасний стан перекладознавства потребує підготовки фахівців, здатних працювати над текстом комплексно** – аналізувати його, редагувати, адаптувати під культурні та мовні особливості аудиторії. Це прямо пов’язано з ідеєю, що редагування перекладу – це **поєднання аналітичних та творчих навичок.**

4. **Виклики глобалізації та жанрові особливості текстів** У текстах різних жанрів (художня, наукова, технічна література) **редактор повинен враховувати лексичні, стилістичні та культурні особливості**, тобто здійснювати **системний лінгвістичний аналіз** паралельно з творчим підходом до оформлення перекладу [13] .

Варто також тут розглянути рекомендації знаної в нашій країні перекладачки книг Ганни Лелів. Ми зібрали її поради і спробували представити у кількох позиціях:

1. **Редактор має знати «ремісничу базу» перекладу** – тобто розуміти правила мови, граматику, стильові нюанси та термінологію. Без цього неможливо якісно оцінити чи виправити переклад.

2. **Співпраця перекладача та редактора – двосторонній процес**. Редактор не просто виправляє текст, а допомагає зберегти стиль і голос автора, при цьому покращуючи читабельність перекладу.

3. **Важлива увага до деталей і послідовності** – редактор перевіряє узгодженість термінів, стилю та форматування протягом усієї книги.

4. **Редактор контролює адаптацію культурних реалій** – наприклад, якщо у тексті є ідіоми чи культурні референції, він радить, як їх правильно передати українською без втрати змісту.

5. **Планування часу та роботи** – редактор визначає етапи перевірки: спочатку зміст, потім стиль, потім технічні деталі, і лише після цього фінальна корекція.

6. **Важливість комунікації** – редактор має підтримувати контакт із перекладачем і, за потреби, обговорювати сумнівні моменти, щоб уникнути помилок і недоречностей [15].

Отже, теоретичну основу статті становлять наступні складові:

1. Лінгвістичний підхід, який охоплює еквівалентність перекладу, його семантичну точність і граматичну та стилістичну відповідність.

2. Комунікативно-функціональний підхід, який передбачає орієнтацію на адресата, функціональність тексту (його комунікативну ефективність, а також прагматику перекладу.

3. Редакторський підхід – визначення критеріїв опрацювання перекладних текстів: логічність і структурність, відповідність нормам мови, стилістична цілісність.

Саме такою моделлю ми підкреслюємо, що **редактор перекладу фактично виступає посередником між перекладачем і читачем**. А редагування перекладного тексту є **комплексною інтелектуальною процедурою**, яка передбачає: **лінгвістичну експертизу перекладу** (лексика, граматика, семантика); **прагматичну адаптацію тексту; редакторське структурування та стилістичне вдосконалення**. Тобто формується **синтетична модель редакторської роботи з перекладом**. Однак, на наше переконання, не варто бути однозначним у такому трактуванні редакторської роботи, оскільки творчість редактора тут визначає його майстерність у стилістичному вирівнюванні тексту, адаптації синтаксису, нормалізації мовних конструкцій, узгодженні стилю з жанром. Констатуємо, що редагування перекладу слід розглядати як **окрему професійну компетенцію**, що поєднує знання з перекладознавства, лінгвістики та редакторської практики. Саме цей синтез забезпечує **якість, адекватність і комунікативну ефективність перекладного тексту**.

Спробуємо показати на прикладі, що **редакторська робота з перекладним текстом виходить за межі формального виправлення**

мовних помилок. Вона передбачає: усунення **лексичних кальок**; подолання **синтаксичної інтерференції; стилістичну адаптацію** до норм української мови; **прагматичне узгодження** тексту з комунікативною метою.

Методика нашого аналізу – візьмемо фрагмент англомовного тексту і шляхом маніпуляцій (первинний переклад – редакторська правка – аргументування) пояснимо доцільність різних рівнів редагування.

1. Спершу показуємо, як редакторська робота впливає на **лексико-семантичну точність.**

Фрагмент англомовного тексту: *The rapid development of digital media has significantly changed the way people consume information*.

Первинний переклад: *Швидкий розвиток цифрових медіа значно змінив спосіб, у який люди споживають інформацію*.

Редакторська правка: *Стрімкий розвиток цифрових медіа суттєво змінив способи сприйняття інформації*.

Пояснення маніпуляцій, які здійснює редактор: усуває кальку «*спосіб, у який*», характерну для англійського синтаксису; замінює «*споживають інформацію*» на стилістично доречніше «*сприйняття інформації*», що краще відповідає науковому стилю; уточнює стилістику (*стрімкий / суттєво*).

2. Перейдемо до **усунення синтаксичної інтерференції.**

Фрагмент англомовного тексту: *In recent years, artificial intelligence has become an important tool for journalists.*

Первинний переклад: *В останні роки штучний інтелект став важливим інструментом для журналістів.*

Редакторська правка: *Останніми роками штучний інтелект став важливим інструментом у роботі журналістів*.

Пояснення маніпуляцій, які здійснює редактор: замінює кальковану конструкцію «*в останні роки*» на нормативну «*останніми роками*»; уточнює контекст застосування (*у роботі журналістів*), що підсилює функціональну точність.

3. Розглянемо **стилістичну адаптацію.**

Фрагмент англомовного тексту**:** *The application provides users with easy access to all system settings*.

Первинний переклад: *Додаток забезпечує користувачам легкий доступ до всіх налаштувань системи.*

Редакторська правка: *Додаток забезпечує зручний доступ до всіх системних налаштувань.*

Пояснення редакторського втручання: редактор усуває надлишкову конструкцію *«користувачам легкий доступ»* і замінює її на більш

лаконічну та стилістично узгоджену форму. Також використано словосполучення *«системні налаштування»*, що є типовим для ІТ-текстів.

4. Перейдемо до моделі **прагматичної адаптації**.

Фрагмент англомовного тексту: *Press the power button to start the device.*

Первинний переклад: *Натисніть кнопку живлення, щоб запустити пристрій.*

Редакторська правка: *Натисніть кнопку живлення, щоб увімкнути пристрій*.

Пояснення редакторського втручання: редактор замінює дієслово *«запустити»* на *«увімкнути»*, оскільки в інструкціях до техніки саме ця форма є нормативною і точніше передає функцію кнопки.

5. **Уточнення технічної термінології.**

Фрагмент англомовного тексту: *The system performs real-time data processing to improve device performance.*

Первинний переклад: *Система виконує обробку даних у реальному часі для покращення продуктивності пристрою.*

Редакторська правка: *Система забезпечує оброблення даних у режимі реального часу для підвищення ефективності роботи пристрою.*

Пояснення редакторських дій: «*виконує обробку*» → більш природна технічна конструкція «*забезпечує оброблення*»; «*покращення продуктивності*» → нормативніше для технічних текстів «*підвищення ефективності роботи*»; стилістичне узгодження з мовою технічної документації.

Або ж наведемо приклад редагування терміна, що має кілька значень.

Фрагмент: *The network supports secure data transmission.*

Первинний переклад: *Мережа підтримує безпечну передачу даних.*

Редакторська правка: *Мережа забезпечує захищене передавання даних.*

Пояснення: «*підтримує*» - калькований варіант із англійської; у технічній українській традиції частіше використовується «*забезпечує*»; «*безпечна*» → точніше «*захищена*» (у контексті кібербезпеки).

6. Насамкінець покажемо комплексно роботу редактора з перекладом через усунення **буквального перекладу технічних термінів**.

Фрагмент: *The database stores large amounts of structured information.*

Первинний переклад: *База даних зберігає великі кількості структурованої інформації.*

Редакторська правка: *База даних зберігає великі обсяги структурованої інформації.*

Пояснення редакторського втручання: редактор замінює калькована конструкцію *«великі кількості»* на нормативну *«великі обсяги»*, яка є

усталеною у науково-технічному стилі. Отже, редактор здійснює комплексне втручання: усуває лексичну кальку (*large amounts → великі кількості*), нормалізує термінологію відповідно до фахового вжитку (*великі обсяги*) та забезпечує стилістичну відповідність науково-технічному стилю.

Як бачимо, редагування перекладу виступає **інтегративною діяльністю**, що поєднує лінгвістичний аналіз із редакторською майстерністю.

В огляді літератури ми зауважили, що існує проблема неперекладності. Як її уникнути? Завдяки таким **методам і прийомам як**: **компенсація** – заміщення втраченого значення еквівалентними чи функціонально подібними засобами в мові перекладу; **тлумачення** – розширене пояснення значення елемента, що важко передається; **запозичення/транскрипція** – пряме включення поодиноких елементів вихідної мови; **адаптація** – зміна культурно-специфічних реалій відповідно до мовного контексту одержувача [4]. Ця проблема потребує **комплексного підходу, багатого інструментарію перекладача та уваги до комунікативної мети тексту**, оскільки неможливо знайти універсальні рішення для всіх випадків: вибір стратегії залежить від жанру тексту, його функції та очікувань реципієнта.

Звісно, молоде покоління може натякнути, що технології штучного інтелекту стрімко розвиваються, інструменти (наприклад, Deepl) дозволяють майже досконально перекладати тексти з англійської на українську мову. Але такі інструменти позбавлені емоцій, інтуїції, емпатійності та багатьох інших відчуттів, які може «прожити», працюючи з тестом, жива людина – редактор. Редактор у цьому процесі виступає **посередником між точністю перекладу і художньою чи стилістичною природністю тексту**, що напряму співзвучно з ідеєю синтезу лінгвістичного аналізу та редакторської майстерності [11].

А «найменший недогляд провокує ряд ризиків, нехтування якими може закінчитися крахом професійної репутації» – вважають В. Богуцький та співавтори [2]. Особливо, якщо йдеться про художню літературу. Тут потрібне думання й глибоке відчуття мови. Практики (І. Костюк) про цей процес говорять так:

✓ ***Умій відчути авторський стиль.*** Переклад – це не просто заміна слів, а передача голосу автора і тону тексту, без «гугл-мови» чи шаблонів;

✓ ***Постійно гугли й досліджуй.*** Навіть прості речі можуть мати вузькоспеціалізовану термінологію – перекладач має багато шукати правильні значення та контексти;

✓ ***Плануй свою продуктивність.*** Авторка радить орієнтуватися на *приблизно 5 сторінок якісного перекладу в день*, витрачаючи близько 4 годин на них;

✓ ***Переклад – це багато етапів.*** Текст проходить редактуру науковим редактором і коректорами – не все вирішується одним професіоналом, і це нормально;

✓ ***Не бійся запитувати у редактора.*** Якщо не розумієш термін чи фразу – редактор може пояснити або допомогти знайти правильний варіант;

✓ ***Працюй із різними жанрами.*** Художня література і нон-фікшн відрізняються: у першій важливо передати емоції й образність, тому переклад може бути складнішим, ніж у науково-популярних виданнях;

✓ ***Залишайся в контакті з видавництвом.*** Зберігай зв'язок навіть коли змінюється редактор чи команда – це допоможе отримувати нові замовлення;

✓ ***Будь наполегливим і незалежним.*** Шлях перекладача може бути нестандартним: головне – практика, портфоліо, бажання і готовність навчатися в процесі [7].

Висновки. Отже, редагування перекладного тексту є складним інтегративним процесом, що поєднує лінгвістичний аналіз і редакторську майстерність. У сучасних умовах активного міжмовного та міжкультурного обміну інформацією роль редактора перекладу істотно зростає, адже саме на етапі редакторського опрацювання забезпечується комунікативна ефективність тексту, його стилістична цілісність і відповідність нормам мови перекладу.

Проведений аналіз засвідчив, що редактор виступає посередником між перекладачем і читачем, здійснюючи комплексну роботу з текстом: усунення лексичних кальок, подолання синтаксичної інтерференції, уточнення термінології, стилістичне вирівнювання та прагматичну адаптацію перекладу. На прикладах англомовних фрагментів показано, що редакторська правка спрямована не лише на виправлення мовних помилок, а й на досягнення адекватності та природності тексту в українському мовному середовищі.

Тому редагування перекладу доцільно розглядати як окрему професійну компетенцію, що поєднує знання з перекладознавства, лінгвістики та редакторської практики й забезпечує якість та ефективність перекладного тексту.

Література:

1. Безпалова К., Коваленко О. Інтерференція, буквалізм і буквальний переклад: визначення та розмежування. Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference *Creation of New Ideas of Learning in Modern Conditions*. September 25–27, 2023. Bordeaux, France. Pp. 193–195. URL: https://eu-conf.com/events/creation-of-new-ideas-of-learning-in-modern-conditions/

2. Богуцький В., Попович І., Ємельянова Є. ШІ як інструмент перекладача: виклики, етичні дилеми та сучасні можливості. Вісник науки та освіти. 2026. № 1 (43). С. 298–310. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-298-310

3. Бойко Я. Редагування перекладеного тексту: ключові аспекти, принципи, стратегії. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2024. Вип. 2 (209). С. 39–44. DOI: 10.32782/2522-4077-2024-209-5

4. Бучумаш А., Дерік І. Проблема неперекладності, шляхи її подолання у перекладі. Науковий вісник ПНПУ імені К. Д. Ушинського. 2022. № 35. С. 18–29.

5. Воєвутко Н. До питання редагування перекладів у сучасному українському перекладознавстві. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2015. № 16. URL: https://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v16/57.pdf (дата звернення: 15.03.2026).

6. Войцехівська Н., Коломієць О., Кушнір А. Інструменти штучного інтелекту при перекладі текстів фахового спрямування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2024. № 69. Т. 1. С. 17–23.

7. Костюк І. Скільки заробляє перекладачка книг. The Village Україна. 26 березня 2021. URL: https://www.village.com.ua/village/business/personal-account/309377-skilki-zaroblyae-perekladach-knizhok

8. Котляров Д. Навчання перекладу суспільно-політичної лексики майбутніх перекладачів. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. 2025. № 101. С. 133–138. DOI: 10.26565/2786-5312-2025-101-14

9. Куліш О. Як навчитися перекладати англійський текст. Dinternal Education. 11 квітня 2025. URL: https://shop.dinternal-education.ua/article/yak-navchitisya-perekladati-anglijskij-tekst/

10. Ткачук Т., Мацера О. Переклад як форма інтеркультурної комунікації: дослідження англомовних текстів та їхнього впливу на українську культуру. Вісник науки та освіти. 2024. № 10 (28). С. 545–555. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-10(28)-545-555

11. Хмельовська О. Дмитро Чистяк: «На жаль, багато перекладів мертвотні». Читомо. URL: https://archive.chytomo.com/interview/dmytrochystyak-na-zhal-bahato-perekladiv-mertvotni (дата звернення: 12.01.2021).

12. Чернова Ю. Сучасні українські перекладачі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2021. Т. 47. Вип. 3. DOI: https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.47-3.43

13. Шайдт В. Сучасний стан та перспективи українського перекладу. Київ, 2010. URL: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/23045 (дата звернення: 02.01.2021).

14. Шеремет О. Новому поколінню приготуватися: як потрапити в книжковий переклад. Читомо. 30 вересня 2025. URL: https://chytomo.com/novomu-pokolinniu-pryhotuvatysia-iak-potrapyty-v-knyzhkovyj-pereklad

15. Ящук А. Ганна Лелів, перекладач: Кожне мистецтво потребує ремісничої бази. Rozmova. 22 липня 2019. URL: https://rozmova.wordpress.com/2019/07/28/hanna-leli (дата звернення: 16.03.2026).

References

1. Bezpalova, K., & Kovalenko, O. (2023). Interferentsiia, bukvalizm i bukvalnyi pereklad: vyznachennia ta rozmezhuvannia [Interference, literalism and literal translation: definition and differentiation]. *Abstracts of the II International Scientific and Practical*

Conference Creation of New Ideas of Learning in Modern Conditions (pp. 193–195). Bordeaux, France. Retrieved from https://eu-conf.com/events/creation-of-new-ideas-of-learning-in-modern-conditions/ [in Ukrainian].

2. Bohutskyi, V., Popovych, I., & Yemelianova, Ye. (2026). ShI yak instrument perekladacha: vyklyky, etychni dylemy ta suchasni mozhlyvosti [AI as a translator's tool: challenges, ethical dilemmas, and modern opportunities]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*, 1(43), 298–310. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-298-310 [in Ukrainian].

3. Boiko, Ya. (2024). Redahuvannia perekladenoho tekstu: kliuchovi aspekty, pryntsypy, stratehii [Editing translated text: key aspects, principles, strategies]. *Naukovi zapysky. Seriia: Filolohichni nauky – Scientific Notes. Series: Philological Sciences*, 2(209), 39–44. https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-209-5 [in Ukrainian].

4. Buchumash, A., & Derik, I. (2022). Problema neperekladnosti, shliakhy yii podolannia u perekladi [The problem of untranslatability and ways to overcome it in translation]. *Naukovyi visnyk PNPU imeni K. D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of Ushynsky University*, 35, 18–29 [in Ukrainian].

5. Voievutko, N. (2015). Do pytannia redahuvannia perekladiv u suchasnomu ukrainskomu perekladoznavstvi [On the issue of editing translations in modern Ukrainian translation studies]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Filolohiia – Scientific Bulletin of International Humanities University. Series: Philology*, 16. Retrieved from https://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v16/57.pdf [in Ukrainian].

6. Voitsekhiivska, N., Kolomiiets, O., & Kushnir, A. (2024). Instrumenty shtuchnoho intelektu pry perekladi tekstiv fakhovoho spriamuvannia [Artificial intelligence tools in translating specialized texts]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Filolohiia – Scientific Bulletin of International Humanities University. Series: Philology*, 69(1), 17–23 [in Ukrainian].

7. Kostiuk, I. (2021, March 26). Skilky zarobliaie perekladachka knyh [How much a book translator earns]. *The Village Ukraina*. Retrieved from https://www.village.com.ua /village/business/personal-account/309377-skilki-zaroblyae-perekladach-knizhok [in Ukr].

8. Kotliarov, D. (2025). Navchannia perekladu suspilno-politychnoi leksyky maibutnikh perekladachiv [Teaching translation of socio-political vocabulary to future translators]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Seriia: Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov – Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching*, 101, 133–138. https://doi.org/10.26565/2786-5312-2025-101-14 [in Ukrainian].

9. Kulish, O. (2025, April 11). Yak navchytysia perekladaty anhliiskyi tekst [How to learn to translate English texts]. *Dinternal Education*. Retrieved from https://shop.dinternal-education.ua/article/yak-navchitisya-perekladati-anglijskij-tekst/ [in Ukrainian].

10. Tkachuk, T., & Matsera, O. (2024). Pereklad yak forma interkulturnoi komunikatsii: doslidzhennia anhlomovnykh tekstiv ta yikhnoho vplyvu na ukrainsku kulturu [Translation as a form of intercultural communication: a study of English-language texts and their impact on Ukrainian culture]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*, 10(28), 545–555. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-10(28)-545-555 [in Ukrainian].

11. Khmelovska, O. (2021). Dmytro Chystiak: "Na zhal, bahato perekladiv mertvotni" [Dmytro Chystiak: "Unfortunately, many translations are lifeless"]. *Chytomo*. Retrieved from https://archive.chytomo.com/interview/dmytrochystyak-na-zhal-bahato-perekladiv-mertvotni [in Ukrainian].

12. Chernova, Yu. (2021). Suchasni ukrainski perekladachi [Modern Ukrainian translators]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Filolohiia – Scientific Bulletin of International Humanities University. Series: Philology*, 47(3). https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.47-3.43 [in Ukrainian].

13. Shaidt, V. (2010). Suchasnyi stan ta perspektyvy ukrainskoho perekladu [Current state and prospects of Ukrainian translation]. Kyiv. Retrieved from https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/23045 [in Ukrainian].

14. Sheremet, O. (2025, September 30). Novomu pokolinniu pryhotuvatysia: yak potrapyty v knyzhkovyi pereklad [New generation, get ready: how to enter book translation]. *Chytomo*. Retrieved from https://chytomo.com/novomu-pokolinniu-pryhotuvatysia-iak-potrapyty-v-knyzhkovyj-pereklad [in Ukrainian].

15. Yashchuk, A. (2019, July 22). Hanna Leliv, perekladach: Kozhne mystetstvo potrebuie remisnychoi bazy [Hanna Leliv, translator: Every art needs a craft base]. *Rozmova*. Retrieved from https://rozmova.wordpress.com/2019/07/28/hanna-leli [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 14.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.03.2026